

Aahus Kommune, 2015

LOKAL AGENDA 21 REDEGØRELSE

INDHOLD

FORORD	3
FREMME AF EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING OG BYOMDANNELSE	4
MINDSKELSE AF MILJØBELASTNINGEN	6
FREMME AF BIOLOGISK MANGFOLDIGHED	6
INDDRAGELSE AF BEFOLKNINGEN OG ERHVERVSLIVET	7
FREMME AF SAMSPILLET MELLEML BESLUTNINGERNE	7

FORORD

Byrådet skal ifølge planloven, og inden udgangen af den første halvdel af den kommunale valgperiode, offentliggøre en redegørelse for dets strategi for kommunens bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede.

Strategien skal indeholde de politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse,
- 2) mindskelse af miljøbelastningen,
- 3) fremme af biologisk mangfoldighed,
- 4) inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- 5) fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

Allerede i 1997 fastlagde byrådet med *Aarhus Kommune i det 21. århundrede* sin overordnede vision og strategi for en lokal Agenda 21 indsats, og siden er arbejdet blevet en integreret del af opgaveløsningen indenfor de forskellige sektorer og i byrådet.

Denne Agenda 21 redegørelse offentliggøres sammen med forslag til Planstrategi 2015, og læner sig derfor indholdsmæssigt op ad denne.

Planstrategi 2015 viderefører ambitionen fra Kommuneplan 2009 (og Kommuneplan 2013) om en bæredygtig udvikling i Aarhus Kommune, hvor Aarhus i dialog og samspil med borgere, institutioner, virksomheder og nabokommuner vil videreudvikle sin identitet, sine styrkeområder og sin position som vækstdriver for hele landet. Udviklingen skal tilrettelægges klogt, så Aarhus geares til en storby, hvor kvalitet og liveability er i højsæde og hvor der samtidig skal være plads til alle.

På de følgende sider gives en redegørelse for de væsentligste strategier og indsatser indenfor de 5 områder, som er nævnt ovenfor.

Jacob Bundsgaard
Borgmester

Kristian Würtz
Rådmand for Teknik og Miljø

FREMME AF EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING OG BYOMDANNELSE

I 2014 vedtog byrådet "Fortællingen om Aarhus" med overordnede visioner for en by i rivende udvikling. I Planstrategi 2015 vil byrådet sætte retningen for, at Aarhus' udvikling kan styrkes og styres frem mod visionen om en by, hvor vækst, bæredygtighed og sammenhængskraft går hånd i hånd.

Vi kalder det Klog vækst. Med klogt mener vi at udvikle bæredygtigt – socialt, økonomisk og miljømæssigt – samtidig med vi skaber bedre bykvalitet og højere grad af liveability. Byrådet vil fokusere væksten, så det sikres, at byen udvikler sig til at stå endnu stærkere frem mod 2050.

Der skal sikres grundlag for vækst i virksomheder, antal arbejdspladser mm. for at øge den økonomiske aktivitet og velfærd i samfundet. Vækst i befolkningstallet understøtter bylivet, styrker arbejdskraftudbuddet og giver Aarhus gennemslagskraft. Samtidig øges mulighederne for at foretage nye kommunale investeringer og skabe nye tilbud og service-løsninger – samlet betyder det bedre tilbud til alle aarhusianere.

Vi er allerede godt på vej. Vi videreudvikler et Aarhus som det erhvervsmæssige, uddannelsesmæssige og kulturelle kraftcenter for Vestdanmark. Et Aarhus, der er en sund by at leve og bo i med rummelighed og social sammenhængskraft. Et Aarhus med godt bymiljø, høj arkitektonisk kvalitet og nænsomhed over for den aarhusianske kulturarv. Et Aarhus, som er CO₂-neutralt som bysamfund i 2030 og i perioden 2008-2030 fordobler det samlede naturareal. Et Aarhus, hvor alle har kort afstand til parker og naturområder. Et Aarhus, hvor drikkevand til eget forbrug fortsat indvindes inden for kommunegrænsen.

Planstrategien skal medvirke til at bygge bro mellem de vedtagne mål og politikker om så vidt forskellige emner som ressourceeffektivitet, aktivt medborgerskab, sundhedsfremme mm. Og vi kan komme et godt stykke af vejen ved at disponere vores arealressourcer klogt og så i øvrigt samarbejde internt og eksternt om en fortsat positiv udvikling af Aarhus.

Byvækststrategien fra Kommuneplan 2009 er et vigtigt skridt mod en mere bæredygtig byudvikling. Her blev det lagt fast, at Aarhus fremover skal udvikle sig ved omdannelse og fortætning inden for de eksisterende byområder samt ved udvikling af fire nye, tætte byer. Den kompakte by er det rigtige for Aarhus og aarhusianerne, da det fortsat giver mulighed for et levende bymiljø og den smukkeste natur beliggende helt tæt på hinanden. Den kompakte by gør afstandene kortere, giver mulighed for bæredygtige transportvalg og energiløsninger og giver mulighed for at aktivere ressourcer bedre og skabe nye sammenhænge og fællesskaber.

Nu, hvor byen udvikler sig hurtigere og hurtigere, er omstillingen til storby endnu mere nødvendig. Der er brug for at træffe yderligere valg og fokusere byens vækst. Fortætning som strategi er vejen frem, men for at vokse klogt, er der brug for at sætte retning for udviklingen, så synergier opstår, frem for at de gode initiativer modarbejder hinanden. Vi

vil derfor lede byens vækst og sikre, at den kommer flest mulige til gode, samtidig med at Aarhus fortsat er en god by at bo, arbejde og leve i.

Med en klog anvendelse af de arealer, der allerede er udpeget til byvækst på kort og langt sigt, samt ved byomdannelse og fortætning, har vi plads til en vækst i befolkning og arbejdspladser, der rækker længere frem end 2050. Efterhånden som byen ændrer karakter, vil der løbende opstå nye muligheder for omdannelse og fortætning, hvilket giver yderligere plads. Byrådet prioriterer, at den fremtidige udbygning fortrinsvis sker inden for den eksisterende by for at fremme tætte bykvarterer med et levende og alsidigt byliv.

For at være gearet til storby skal Aarhus' forskellige byområder kunne noget forskelligt, behandles forskelligt og planlægges forskelligt. Vi skal styrke identiteten i lokalområderne og derigennem byens samlede identitet. Dette vil styrke den kloge vækst, hvor der bliver plads til fortsat positiv udvikling, mangfoldighed, dynamik og bykvalitet - i hele byen.

I Planstrategi 2015 har byrådet derfor valgt fire strategiske fokusområder, som hver især bidrager til at koordinere og fokusere væksten, så vi bevarer og udvikler det gode liv i Aarhus, mens byen ændrer karakter. Disse fokusområder skal være styrende for den fremtidige byudvikling og konkret komme til udtryk i den nye kommuneplan:

- **Aarhus – vækstdriver for hele landet**

- Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal danne grundlag for fremtidig økonomisk vækst. Der vil være fokus på vores regionale og nationale rolle og vores samspil med nabokommunerne primært i Business Region Aarhus.

- **Gearet til storby**

- Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal udnytte arealressourcerne mest effektivt til at sikre de fysiske rammer for Aarhus' forventede vækst og samtidig skabe potentialet for endnu klogere vækst.

- **Bykvalitet og liveability**

- Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal sikre det gode bymiljø og bidrage til, at Aarhus bliver en endnu bedre by – en by med høj livskvalitet og levestandard, hvor man kan føle sig hjemme.

- **Aarhus for alle**

- Her vil vi især fokusere på, hvordan vores byudviklingsstrategi skal sikre social bæredygtighed og bidrage til et mangfoldigt Aarhus – en god by, hvor der er plads til alle.

MINDSKELSE AF MILJØBELASTNINGEN

Mindskelse af miljøbelastningen handler om at begrænse byens påvirkning af nærområderne, reducere forbruget af vand og energi, reducere produktionen af affald og genanvende affaldet mest muligt, om at reducere trafikens miljøbelastninger og om at forebygge forurening. Desuden handler det om landbrugets udledning af næringsstoffer til vandmiljøet og påvirkning af naturindholdet.

Strategierne for de enkelte emner udvikles og implementeres via miljøhandlingsplaner, klimaplaner, klimavarmeplaner, klimatilpasningsplaner, diverse trafikplaner, skovudviklingsplaner, spildevandsplaner, vandforsyningsplaner, indsatsplaner samt miljøgodkendelser m.fl.

Helt overordnet er det byrådets mål, at Aarhus skal være CO₂-neutral i 2030 og at miljøbelastningen pr. capita generelt skal falde. På de fleste områder skal der også ske en udvikling, så den samlede miljøbelastning fra stadigt flere aarhusianere og arbejdspladser m.v. mindskes.

En af de væsentligste bidrag til mindskelsen af miljøbelastningen kommer fra byudviklingsstrategien, hvor etableringen af letbanen, forbedrede forhold for cyklister og den stadigt tættere by og bygningsrenoveringer skal reducere energiforbruget til transport og boligopvarmning. Samtidig omstilles el- og fjernvarme produktionen i stigende omfang til biomasse, affaldsforbrænding og vedvarende energianlæg.

Dernæst betyder stadigt flere skovarealer og en reduktion af både forbruget og spildet af vand pr. capita, at grundvandsdannelsen og indvindingen af drikkevand med høj kvalitet kan følge med forbruget.

I forhold til miljøbelastningen på natur- og vandområderne, betyder stadigt flere søer og andre forsinkelsesbassiner på overfladevandsystemer og kloakker, naturgenopretningsprojekter m.v. et stadigt bedre miljø.

FREMME AF BIOLOGISK MANGFOLDIGHED

Fremme af biologisk mangfoldighed handler både om at bevare og udvikle naturen. Til det formål udarbejdes og implementeres en række planer. Det er f.eks. opfølgning på de statslige Vand- og Natura 2000 planer, og det er kommunale planer om naturgenopretning, skovrejsningsplaner og ikke mindst Naturkvalitetsplanen. Hertil kommer forskellige projekter og events, der især retter sig mod byens rum og parker. Den gennemgående dagsorden er, at den biologiske mangfoldighed skal øges såvel i det åbne land som i byen.

Byrådet vedtog i december 2013 Naturkvalitetsplan 2013 – 2030. Formålet med naturkvalitetsplanen er at skabe mere og bedre natur for derved at give plads til et mangfoldigt plante- og dyreliv i Aarhus Kommune.

Naturkvalitetsplanen er en langsigtet plan som frem mod 2030 sætter mål og retningslinjer for den beskyttede natur, skovene, naturnetværket, de strengt beskyttede arter, den bynære natur og bekæmpelsen af invasive arter.

Målet med planens gennemførelse er at forbedre naturkvaliteten i de beskyttede naturområder som fx moser, enge, overdrev, strandenge og heder samt at fordoble naturarealet. Flere naturarealer skal være med til at udbygge naturnetværket og sikre spredningsvejene for dyr og planter i landskabet og øge de rekreative muligheder for borgerne.

INDDRAGELSE AF BEFOLKNINGEN OG ERHVERVSLIVET

Aarhus Byråd har vedtaget en Aarhusmodel for borgerinddragelse. Modellen handler om den måde, borgerinddragelse af borgere, erhvervsliv og andre aktører kan og skal foregå på. Der er otte retningslinjer, som skal sikre en god rammesætning, en god dialog og erfaringsopsamling.

Aarhus Kommunes samarbejde med borgere og erhvervsliv om overordnede planspørgsmål og strategier m.v. er i tråd med Aarhus-modellen for borgerinddragelse baseret både på de organiserede samarbejdspartnere og på en bred borgerinddragelse. Herved sikres det, at alle får mulighed for at komme til orde.

Dernæst har byrådet i 2014 etableret et Medborgerskabsudvalg. Det består af otte politikere og otte lægfolk. Udvalget skal blandt andet formulere et forslag til en medborgerskabspolitik og styrke den kommunale praksis omkring borgerinddragelse. Mere konkret skal udvalget udvikle et bredt og alsidigt katalog over borgerinddragelsesmetoder og gen-tænke kommunikationen mellem borger og kommune.

FREMME AF SAMSPILLET MELLEML BESLUTNINGERNE

Et samspil på tværs af aktivitetsområder er f.eks. søgt fremmet gennem den interne organisering af arbejdet med Planstrategi 2015. Således har en række af de betydende sektorer været direkte repræsenteret i en projektgruppe og en styregruppe, der til sammen koordinerer og afvejer en lang række hensyn i planlægningen. Styregruppens og projektgruppens bredde sikrer inddragelse af de økonomiske aspekter og de erhvervsmæssige interesser i bred forstand. På den tekniske side afvejes natur-, miljø-, infrastruktur- og bebyggelsesmæssige forhold, mod hinanden.

Undervejs i tilblivelsen af planstrategien er alle udvalg og magistratsafdelinger blevet inddraget og på den måde er der sket en afvejning i forhold til mål og beslutninger på sundhedsområdet, integrationsområdet, kultur- og idrætsområdet, børneområdet, ældreområdet og handicapområdet.